

УДК 378.091.3:377.011.3-051]:62

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ З ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЙ В УНІВЕРСИТЕТАХ

THE PROFESSIONAL EDUCATION BACHELORS TRAINING CONCEPT IN TECHNICAL SPECIALIZATIONS IN UNIVERSITIES

Т.Б. Гуменюк

Актуальність теми дослідження. Розвиток вітчизняної освіти потребує нині докорінних змін, разом з тим, їх прискорене та хаотичне впровадження може завдати непоправної шкоди системі. Тому реформування вищої освіти видається нам занадто повільним але є виправданим.

Постановка проблеми. Одним із завдань для модернізації національної системи освіти за європейським вектором розвитку є Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р., яка у 2013 р. визначила одне з основних завдань - розроблення стандартів вищої освіти, узгоджених з Національною рамкою кваліфікацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання стандартизації як важливого напрямку нормативноправового регулювання розвитку національної системи освіти досліджувалось чи малою кількістю українських учених. Серед них варто відзначити напрацювання дослідників: Л. Ващенко, Д. Дзвінчук, О. Другов, М. Згуровський, Г. Зелінська, В. Кремень, В. Куценко, Т. Лукіна, С. Ніколаєнко, А. Сбруєва, Л. Семів та ін. Окремі аспекти окресленої проблематики знайшли відображення у працях В. Петренко, Н. Ничкало, С. Гончаренко, Б. Гершунський, В. Ледньов, В. Байденко, Н. Селезньова,

Urgency of the research. Today, the development of domestic education needs significant changes, however, their accelerated and chaotic implementation can cause irreparable harm to the system. Therefore, the reform of higher education seems to us too slow, but justified.

Target setting. One of the tasks for the modernization of the national education system for the European development vector is the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the period until 2021., which in 2013 defined one of the main tasks - the development of higher education standards, consistent with the National Qualifications Framework.

Actual scientific researches and issues analysis. The issue of standardization as an important area of legal regulation of the development of the national education system has been studied by a large number of Ukrainian scientists. Among them it is worth noting works of such researchers: L. Vashchenko, D. Dzvinchuk, O. Druhov, M. Zghurovskyi, H. Zelinska, V. Kremen, V. Kutsenko, T. Lukina, S. Nikolaienko, A. Sbruieva, L. Semiv and others. Certain aspects of this problematic are reflected in the works of such researchers: V. Petrenko, N. Nychkalo, S. Honcharenko, B. Hershunskyi, V. Liednov, V. Baidenko, N. Seleznova, V. Sokolov and others. Practical contribution to the development of the HES of the specialty

В. Соколов та інших. Практичний внесок до процесу розробки СВО 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) зробили: М. Шеремет, І. Доброскок, Н. Брюханова, О. Щербак, Р. Горбатюк, М. Рябчиков, Т. Гуменюк, Н. Титова та інші.

Постановка завдання.

Окреслення сучасного стану розроблення стандарту вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та розроблення концепції освітньої діяльності за даною спеціальністю з метою подальшого ліцензування та акредитації в університетах.

Виклад основних матеріалів.

У статті виокремлені ключові положення, які є підставою і визначають напрями модернізації системи і змісту вищої освіти та які покладено у процес розробки, затвердження та реалізації стандарту вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Розроблено концепцію освітньої діяльності за відповідною спеціальністю для технічних спеціалізацій, яка включає: код та найменування спеціальності; рівень вищої освіти; орієнтовний перелік спеціалізацій та освітніх програм; загальний обсяг у кредитах ЄКТС та термін навчання; професійні стандарти, на дотримання яких планується спрямувати навчання (в разі наявності); перелік основних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти; орієнтовний перелік професійних кваліфікацій, які планується надавати; вимоги до рівня освіти осіб,

015 Professional Education (by specializations) was made by: M. Sheremet, I. Dobroskok, N. Briukhanova, O. Shcherbak, R. Hordatiuk, M. Riabchykov, T. Humeniuk, N. Tytova and others.

The research objective.

Determination of the current state of development of the higher education standard of the specialty 015 Professional Education (by specializations) and Development of the educational activities concept in this specialty for the purpose of further licensing and accreditation at universities.

The statement of basic materials. The article highlights the key messages that are the basis and determine the direction of modernization of the system and content of higher education and which are assigned to the process of developing, approving and implementing of the higher education standard of the specialty 015 Professional Education (by specializations).

The educational activities concept in the relevant specialty for technical specializations was developed, which includes: a code and a name of the specialty; the level of higher education; the indicative list of specializations and educational programs; the total amount in credits of ECTS and the term of training; professional standards, for the observance of which is planned to send training (if available); a list of the main competencies that must be mastered by those who receive higher education; indicative list of professional qualifications which is planned to

які можуть розпочати навчання; порядок оцінювання результатів навчання.

Висновки. На даний час створена нормативно-правова база та здійснюються необхідні організаційні заходи щодо розробки та затвердження стандартів вищої освіти в Україні. Та цей процес є досить тривалим, а освітня діяльність в університетах триває і забезпечити її можливо шляхом розробки концепцій освітньої діяльності за спеціальностями. Запропоновано концепцію підготовки бакалаврів професійної освіти за технічними спеціалізаціями за вимогами, що викладені в нині діючих ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності закладів освіти.

Ключові слова: стандарт вищої освіти, концепція освітньої діяльності, професійна освіта, технічні спеціалізації.

provide; the educational requirements for persons who can start training; procedure for assessing learning outcomes.

Conclusions. Currently, a legal and regulatory framework has been created and the necessary organizational measures are being taken to develop and approve higher education standards in Ukraine. And this process is quite long, and educational activities in universities are continuing and it can be ensured by developing concepts of educational activities in the specialties. The professional education bachelors training concept in technical specializations according to the requirements set forth in the current licensing conditions for the implementation of educational activities of educational institutions has been proposed.

Keywords: higher education standard, educational activity concept, professional education, technical specializations.

Актуальність теми дослідження. Вітчизняна вища освіта потребує нині докорінних змін, разом з тим, їх прискорене та хаотичне впровадження може завдати непоправної шкоди системі, яка формувалась протягом тривалого часу і до сьогодні залишає в собі особливості радянського періоду. Тож, сьогодні реформування вищої освіти видається нам занадто повільним але виправданим.

Постановка проблеми. Одним із завдань для модернізації національної системи освіти за європейським вектором розвитку є Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р., яка у 2013 р. визначила одне з основних завдань - розроблення стандартів вищої освіти, узгоджених з Національною рамкою кваліфікацій [1; 3]. Нові стандарти вищої освіти – це стандарти нового покоління, які базуються на компетентнісному підході та поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу міжнародного Проекту Європейської комісії “Гармонізація освітніх структур в Європі” (TUNING) [7].

Затвердження стандартів вищої освіти в Україні стане кроком до

виконання одразу кількох завдань вищої освіти, передбачених у Програмі діяльності Уряду. Зокрема, однією з цілей є реальна академічна автономія ЗВО, яка, серед іншого, надає вишам можливість самим розробляти освітні та освітньо-наукові програми.

Від прийняття Закону України “Про вищу освіту” [2] до реального втілення його положення щодо стандартів вищої освіти пройшло три роки. У цьому напрямі зроблено реальні кроки, які наблизили розроблення і затвердження стандартів вищої освіти та все ж частина СВО до сьогодні залишаються не затвердженими. Зокрема, на рівні проекту знаходиться стандарт вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання стандартизації як важливого напрямку нормативно-правового регулювання розвитку національної системи освіти досліджувалось чи малою кількістю українських учених. Серед них варто відзначити напрацювання дослідників: Л. Ващенко, Д. Дзвінчук, О. Другов, М. Згуровський, Г. Зелінська, В. Кремень, В. Куценко, Т. Лукіна, С. Ніколаєнко, А. Сбруєва, Л. Семів та ін. Окремі аспекти окресленої проблематики знайшли відображення у працях В. Петренко, Н. Ничкало, С. Гончаренко, Б. Гершунський, В. Ледньов, В. Байденко, Н. Селезньова, В. Соколов та інших. Практичний внесок до процесу розробки СВО 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) зробили: М. Шеремет, І. Доброскок, Н. Брюханова, О. Щербак, Р. Горбатюк, М. Рябчиков, Т. Гуменюк, Н. Титова та інші.

Постановка завдання. Окреслення сучасного стану розроблення стандарту вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та розроблення концепції освітньої діяльності за даною спеціальністю з метою подальшого ліцензування та акредитації в університетах.

Виклад основних матеріалів. До ключових положень, які є підставою і визначають напрями модернізації системи і змісту вищої освіти та покладено у процес розробки, затвердження та реалізації стандарту вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), є:

- законодавче упровадження Національної рамки кваліфікацій, приведення рівнів та ступенів освіти у відповідність з кваліфікаційними рівнями НРК [2];
- організація підготовки здобувачів вищої освіти усіх рівнів і ступенів за спеціальностями [6];
- затвердження переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення [9];

- формування та затвердження науково-методичних комісій (підкомісій) МОН як структур, що є відповідальними за розроблення освітніх стандартів [5];
- затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти [4];
- розробка та затвердження Порядку розгляду проектів стандартів вищої освіти та їх затвердження [8].

Безперечно, вище зазначені положення забезпечують розробку стандартів вищої освіти на високому рівні, але також і ускладнюють процес їх затвердження. Саме це сьогодні спричинило ситуацію, що цілий ряд стандартів, а в тому числі і СВО 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) знаходиться на стадії проектів. Та все ж освітня діяльність триває, відбувається постійний процес ліцензування та акредитації спеціалізацій даної спеціальності в університетах, тому виникає потреба представлення концепції освітньої діяльності за спеціальністю 015 Професійна освіта, вимоги до якої викладені в ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності закладів освіти [10]. Згідно даного документа концепція освітньої діяльності за відповідною спеціальністю на заявленому рівні вищої освіти/за спеціальністю (програмою, галуззю знань) у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою включає: код та найменування спеціальності; рівень вищої освіти; орієнтовний перелік спеціалізацій та освітніх програм; загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання; професійні стандарти, на дотримання яких планується спрямувати навчання (в разі наявності); перелік основних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої/післядипломної освіти; орієнтовний перелік професійних кваліфікацій, які планується надавати; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання; порядок оцінювання результатів навчання.

Отже, на підставі вихідних даних сформульованих і представлених в нормативних документах [1; 2; 3; 9;10]:

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	015 Професійна освіта
Орієнтовний перелік спеціалізацій та освітніх програм:	
015.04 Професійна освіта. Деревообробка,	
015.17 Професійна освіта. Технології виробів легкої промисловості,	
015.21 Професійна освіта. Харчові технології	

Строк навчання 4 роки
 Обмеження щодо форм навчання Без обмежень

ОПП “015.04 Професійна освіта. Деревообробка”

Кваліфікація освітня Бакалавр професійної освіти з деревообробки
 Кваліфікація професійна Педагог професійного навчання. Технік-технолог
 Кваліфікація у дипломі Бакалавр професійної освіти з деревообробки. Педагог професійного навчання. Технік-технолог

ОПП “015.17 Професійна освіта. Технології виробів легкої промисловості”

Кваліфікація освітня Бакалавр професійної освіти з технологій виробів легкої промисловості
 Кваліфікація професійна Педагог професійного навчання. Технік-технолог
 Кваліфікація у дипломі Бакалавр професійної освіти з технологій виробів легкої промисловості. Педагог професійного навчання. Технік-технолог

ОПП “015.21 Професійна освіта. Харчові технології”

Кваліфікація освітня Бакалавр професійної освіти з харчових технологій
 Кваліфікація професійна Педагог професійного навчання. Технік-технолог
 Кваліфікація у дипломі Бакалавр професійної освіти з харчових технологій. Педагог професійного навчання. Технік-технолог

Об’єкти вивчення та діяльності: освітній процес у закладах професійно-технічної (професійної) освіти; виробничий процес у галузі / сфері діяльності за спеціалізацією

Цілі навчання: здійснення освітньої діяльності у процесі підготовки кваліфікованих робітників; забезпечення виробничого процесу на підприємствах, в установах та організаціях галузі / сфери за спеціалізацією.

Теоретичний зміст предметної галузі: основні поняття, концепції, принципи і технології наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук галузі / сфері за спеціалізацією та їх використання для пояснення фактів і прогнозування результатів діяльності.

Методи, методика та технології: підготовка фахівців за дуальною системою освіти; методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання й мотивації навчально-

пізнавальної діяльності; методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності; бінарні, інтегровані (універсальні) методи навчання; галузево-орієнтовані методики, методика професійного навчання; навчальні, виховні та розвивальні освітні технології.

Інструменти та обладнання: електронне оснащення та програмне забезпечення навчально-виховного процесу, інформаційно-технічні засоби навчання; сучасне промислове та дослідницьке обладнання предметної галузі за спеціалізацією.

Академічні права випускників: можливість навчання за програмою другого циклу FQ-EHEA, 7рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК.

Працевлаштування випускників: професійно-технічні (професійні) та інші заклади освіти; підприємства, установи та організації галузі / сфери діяльності за спеціалізацією.

Професії та професійні назви робіт у галузі освіти:

- 3 Фахівці
- 33 Фахівці в галузі освіти
- 334 Інші фахівці у галузі освіти
- 3340 Інші фахівці у галузі освіти

Професії та професійні назви робіт у галузі / сфері діяльності за спеціалізацією:

- 31 Технічні фахівці в галузі прикладних наук і техніки (за спеціалізацією)
- 32 Фахівці в галузі біології, агрономії (за спеціалізацією)
- 34 Інші фахівці(за спеціалізацією)
- 35 Фахівці в галузі харчової та переробної промисловості (за спеціалізацією)

Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня бакалавр:

на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років становить 240 кредитів ЄКТС;

на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років - 240 кредитів ЄКТС;

на основі ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 015 Професійна освіта (за відповідною спеціалізацією) - 120 кредитів ЄКТС;

на основі ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) інших спеціальностей та спеціалізацій становить - 180 кредитів ЄКТС.

Рекомендоване раціональне співвідношення обсягів навчального часу:

формування загальних компетентностей – 10-15 %;
формування фахових компетентностей – 85-90 %, з яких практична підготовка фахівців може сягати від 30 % до 50 % навчального часу.

Перелік компетентностей випускника:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в освітній і виробничій галузях професійної діяльності згідно спеціалізації або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та фундаментальних і прикладних наук галузі відповідної спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

Знання предметної області та розуміння професійної діяльності (засвоєння основ базових знань з професії).

Здатність вчитися самостійно і оволодівати сучасними знаннями, прагнення до професійного самовдосконалення.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо відповідно до морально-етичних і правових норм.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність спілкуватися англійською мовою з метою працювати в міжнародному контексті.

Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

Навички здійснення безпечної діяльності.

Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Навички міжособистісної взаємодії, здатність до критики і самокритики.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність працювати в команді, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність до організації та планування.

Фахові спеціальні компетентності.

Здатність розуміти та застосовувати освітні теорії та методології як основу педагогічної діяльності, системно й критично аналізувати питання освітньої політики.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, забезпечити формування в учнів/студентів цінностей громадянськості і демократії та відображати їх у власному світогляді.

Здатність створювати сприятливе освітнє середовище, враховуючи різні

ролі учасників навчального процесу.

Знання змісту навчального предмету/навчальних предметів та прагнення до набуття нових знань у відповідній галузі науки.

Здатність реалізовувати різноманітні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

Здатність ефективно організовувати навчально-виробничий процес, у межах якого аналізувати виробничі ситуації, планувати раціональну організацію технологічного процесу, експлуатувати технічні засоби виробництва, планувати і здійснювати виробничий процес, визначати послідовність виготовлення продукції з мінімальними витратами часу, сировини і матеріалів.

Здатність удосконалювати процес викладання і навчання, оновлювати, створювати та реалізовувати навчальні продукти.

Здатність використовувати технології дистанційного навчання, у тому числі e-learning.

Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами, орієнтуючи учнів/студентів на прогрес і досягнення.

Здатність розпізнавати та враховувати різноманітність учнів/студентів у навчально-виховному процесі.

Здатність здійснювати освітній процес для осіб з особливими потребами.

Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері з представниками інших професійних груп різного рівня.

Фахові галузеві компетентності.

Здатність визначати потреби в інженерному вирішенні і формулювати інженерну задачу.

Здатність проектувати інженерне рішення.

Здатність використовувати існуючі та розвиваючі технічні методи, технології та інструменти для вирішення інженерної задачі.

Професійна і етична відповідальність інженера.

Вузькогалузеві фахові компетентності визначаються у відповідності до професійних стандартів, а в разі їх відсутності - кваліфікаційних характеристик посад згідно з чинним Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників: Випуски 1 – 87; стандартів вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальностей, що відповідають переліку спеціалізацій спеціальності 015 Професійна освіта.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

- розуміє загальні принципи буття і пізнання, систему узагальнених поглядів людини на світ і своє місце в ньому; уміє використовувати

загальнонаукові знання і сучасні методи вивчення явищ та процесів для успішної професійної діяльності;

- розуміє державно-політичні, національно-культурні та морально-етичні процеси; володіє навичками формування громадянськості;

- розуміє соціально-економічні процеси та володіє навичками ефективного господарювання; уміє здійснювати професійну діяльність відповідно до правових норм, вимог соціальної та корпоративної безпеки;

- володіє концептуальними знаннями системи “людина - життєве середовище”; уміє організовувати і регулювати життє- та здоров`я зберігаючу діяльність учнів / студентів у навчально-виробничому процесі;

- знає сучасні інформаційні системи та комп’ютерні технології; уміє здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;

- знає державну та іноземну(і) мови, дотримується продуктивної комунікативної поведінки направленої на створення ділової атмосфери та співробітництво;

- знає і розуміє фундаментальні науки на рівні, необхідному для розуміння явищ та процесів, які мають місце у професійній діяльності;

- уміє виявляти природничо-наукову сутність проблем, які виникають у професійній діяльності, проводити їх якісний та кількісний аналіз;

- знає методологічні основи і категорії педагогіки, закономірності та закони вікового анатомо-фізіологічного і психічного розвитку суб’єктів навчання; володіє навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, забезпечення взаємодії заснованої на коректності, вимогливості до себе й учнів;

- розуміє нові педагогічні ідеї та знає різні освітні технології, готовий впроваджувати їх в освітній та соціально-виховний процес; уміє обирати найбільш ефективні і розробляти нові технології і моделі для розв’язання педагогічних проблем;

- має глибокі знання й широку ерудицію в предметній галузі, нестандартне креативне професійне мислення; володіє творчими методиками, технологіями та методами розв’язання різноманітних виробничих завдань галузі;

- уміє вирішувати інженерні задачі у відповідній галузі / сфері діяльності;

- уміє виробляти продукцію відповідній галузі / сфери, дотримуючись технологій та технічних умов виконання, економічних, екологічних та ергономічних умов сучасного виробництва;

- знає сучасні підходи до навчально-виробничого процесу та інноваційні методи навчання і трудового виховання; уміє здійснювати теоретичну і практичну професійну підготовку учнів, забезпечувати

виконання нормативних актів освітньої діяльності, розробляти та удосконалювати зміст і методичне забезпечення навчально-виробничого процесу.

Форми та вимоги до атестації здобувачів вищої освіти: атестація здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.

Направленість комплексного кваліфікаційного екзамену на перевірку загальних та фахових компетентностей випускника. Програма екзамену затверджується вищим навчальним закладом

Направленість кваліфікаційної роботи на перевірку фахових галузевих компетентностей. Організація виконання та захист кваліфікаційної роботи: робота виконується на протязі останнього року бакалавріату, рецензування роботи проводиться провідними викладачами-науковцями та потенційними роботодавцями, здійснюється перевірка рукопису на плагіат, оприлюднення роботи проводиться через представлення автореферату на офіційному сайті вищого навчального закладу, передбачається публічний захист. Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується внутрішніми документами й положеннями закладу вищої освіти.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. На даний час створена нормативно-правова база та здійснюються необхідні організаційні заходи щодо розробки та затвердження стандартів вищої освіти в Україні. Та цей процес є досить тривалим, а освітня діяльність в університетах триває і забезпечити її можливо шляхом розробки концепцій освітньої діяльності за спеціальностями. Так у статті запропоновано концепцію підготовки бакалаврів професійної освіти за технічними спеціалізаціями за вимогами, що викладені в нині діючих ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності закладів освіти.

Список використаних джерел

1. 'Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013', 2013. Доступно : <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>> [Дата звернення 25 Серпня 2018].
2. 'Про вищу освіту: Закон України: від 01.07.2014 № 1556-VII', 2014. Доступно: <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>> [Дата звернення 13 Вересня 2018].
3. 'Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341', 2011. Доступно : <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>> [Дата звернення 9 Вересня 2018].

4. 'Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600', Доступно : <<http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendaciyi.html>> [Дата звернення 3 Вересня 2018].
5. 'Положення про Науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2015 р.', 2015. Доступно : <<http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-09-17/4402/2-nmon-922.pdf>> [Дата звернення 11 Вересня].
6. 'Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова КМУ від 29.04.2015 № 266', 2015. Доступно : <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>> [Дата звернення 5 Вересня 2018].
7. 'Вступне слово до проекту Тьюнінг – гармонізація освітніх структур в Європі', 2016. Доступно : <http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf> [Дата звернення 27 Серпня 2018].
8. 'Порядок розгляду проектів стандартів вищої освіти та їх затвердження: схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 210 22.11.2016 № 9)', 2016. Доступно : <http://mon.gov.ua/content/Osvita/metod_rek/1003201711.pdf> [Дата звернення 26 Серпня 2018].
9. 'Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення: наказ МОН від 21.03.2016 № 292', 2016. Доступно : <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0532-16>> [Дата звернення 5 Вересня 2018].
10. 'Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187: Зміни, що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187', 2015. Доступно : <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347-2018-п>> [Дата звернення 12 Вересня 2018].

References

1. 'Pro Natsional'nu stratehiyu rozvytku osvity v Ukrayini na period do 2021 roku: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 25.06.2013 (On the national strategy for the development of education in Ukraine until 2021: order of the President of the Ukraine of 25.06.2013)', 2013. Dostupno : <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>> [Data zvernennya 25 Serpnia 2018].
2. 'Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrayiny: vid 01.07.2014 № 1556-VII (On higher education: Law of Ukraine: from 01.07.2014 No. 1556-VII)', 2014. Dostupno: <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>> [Data zvernennya 13 Veresnya 2018].
3. 'Pro zatverdzhennya Natsional'noyi ramky kvalifikatsiy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 23 lystopada 2011 r. № 1341 (On approval of the national qualification framework: resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated

- November 23, 2011 No. 1341)', 2011. Dostupno : <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>> [Data zvernennya 9 Veresnya 2018].
4. 'Metodychni rekomendatsiyi shchodo rozroblennya standartiv vyshchoyi osvity: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 01.06.2016 № 600 (The methodological recommendations for the development of higher education standards: order of the Ministry of education and science of Ukraine dated June 1, 2016 No. 600)', Dostupno : <<http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendaciyi.html>> [Data zvernennya 3 Veresnya 2018].
  5. 'Polozhennya pro Naukovo-metodychnu radu Ministerstva osvity i nauky Ukrainy: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 11.09.2015 r. (The regulations on the scientific and methodological council of the Ministry of education and science of Ukraine dated 09.11.2015)', 2015. Dostupno : <<http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-09-17/4402/2-nmon-922.pdf>> [Data zvernennya 11 Veresnya].
  6. 'Pro zatverdzhennya pereliku haluzey znan' i spetsial'nostey, za yakymy zdiysnyuyet'sya pidhotovka здобувачив vyshchoyi osvity: Postanova KМУ vid 29.04.2015 № 266 (On approval of the list of fields of knowledge and specialties under which higher education institutions are prepared: Cabinet of Ministers resolution dated April 29, 2015, No. 266)', 2015. Dostupno : <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>> [Data zvernennya 5 Veresnya 2018].
  7. 'Vstupne slovo do proektu T'yuninh – harmonizatsiya osvithnikh struktur v Yevropi (The introductory remarks to the tuning project – harmonization of educational structures in Europe)', 2016. Dostupno : <http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf> [Data zvernennya 27 Serpnya 2018].
  8. 'Poryadok roz·hlyadu proektiv standartiv vyshchoyi osvity ta yikh zatverdzhennya: skhvaleno sektorom vyshchoyi osvity Naukovo-metodychnoyi rady Ministerstva osvity i nauky Ukrainy (protokol vid 210 22.11.2016 № 9) (The procedure for consideration of draft standards of higher education and their approval: approved by the higher education sector of the Scientific and methodological council of the Ministry of education and science of Ukraine (minutes of 22.11.2016 No. 9 of November 22, 2016))', 2016. Dostupno : <http://mon.gov.ua/content/Osvita/metod_rek/1003201711.pdf> [Data zvernennya 26 Serpnya 2018].
  9. 'Pro zatverdzhennya Pereliku spetsializatsiy pidhotovky здобувачив vyshchoyi osvity za spetsial'nisty 015 «Profesiyna osvita (za spetsializatsiyamy)», za yakymy zdiysnyuyet'sya formuvannya ta rozmishchennya derzhavnoho zamovlennya: nakaz MON vid 21.03.2016 № 292 (On approval of the list of specializations for the preparation of higher education specialists in the specialty 015 Professional education (by specialization), under which the formation and placement of a state order is carried out: the order of the Ministry of education and science of Ukraine dated March 21, 2016, No. 292)', 2016. Dostupno : <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0532-16>> [Data zvernennya 5 Veresnya 2018].
  10. 'Pro vnesennya zmin do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 hrudnya 2015 r. № 1187: Zminy, shcho vnosyat'sya do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 hrudnya 2015 r. № 1187 (On amendments to the decree of the Cabinet of ministers of Ukraine dated December 30, 2015, No. 1187: amendments

to the decree of the Cabinet of ministers of Ukraine dated December 30, 2015, No. 1187)', 2015. Dostupno : <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347-2018-p>> [Data zvernennya 12 Veresnya 2018].

УДК 378.091.3:377.011.3-051]:002.1

АНАЛІЗ СТАНУ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА В ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

THE STATUS ANALYSIS OF THE PROFESSIONAL EDUCATION TEACHER TRAINING WITH DOCUMENTATION IN PEDAGOGICAL UNIVERSITIES

Д. В. Чумаченко

Актуальність теми дослідження. Швидкий розвиток новітніх технологій, поява нових форм і видів людської діяльності зумовлюють потребу постійного оновлення змісту, форм і методів навчання та організації процесу підготовки майбутніх фахівців, а постійне зростання обсягу навчального матеріалу вимагає інтенсифікації навчального процесу. Тому система підготовки педагогів професійного навчання з документознавства має вдосконалюватися відповідно до вимог сучасного суспільства й освітніх інновацій.

Постановка проблеми. Вдосконалення системи підготовки педагогів професійного навчання з документознавства потребує аналізу сучасного стану підготовки майбутніх фахівців спеціальності 015 "Професійна освіта (Документознавство)" з метою обґрунтування існуючих переваг та недоліків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми підготовки педагогів професійного навчання досліджували Н. Г. Ничкало, О. І. Щербак, Ю. Д. Бойчук, М. С. Корець, О. А. Барвінський. У наукових працях учених: Ю. І. Палехи, С. В. Дубової, С. Г. Кулешова, Н. М. Кушнарєнко, О. В. Матвієнко, І. П. Прокопенко, М. С. Слободяника, М. Н. Цивіна та

Urgency of the research. The rapid development of the latest technologies, the emergence of new forms and types of human activities predetermine the need for a constant updating of the content, forms and methods of teaching and organization of the educational process, and the constant increase in the required amount of knowledge requires intensification of the educational process. Therefore, the system of the professional education teacher training with documentation should be adapted in accordance with the requirements of modern society and educational innovations.

Target setting. The system improvement of the professional education teacher training with documentation requires an analysis of the current training status of the future specialists of specialty 015 "Professional education" to determine the existing advantages and disadvantages.

Actual scientific researches and issues analysis. The professional education teacher training problems were investigated by N. G. Nychkalo, A. I. Shcherbak, Yu. D. Boychuk, M. S. Korets, O. A. Barvinsky. In the scientific works of such scientists as: Yu. I. Palekhi, S. V. Dubova, S. G. Kuleshova, N. M. Kushnarenko, O. V. Matvienko, I. P. Prokopenko, M. S. Slobod-